

ærede Medlem har altsaa ikke lagt Mærke til, at i mange Aar har vi ikke levet under fri Konkurrence, i mange Aar har der her i Landet været Trustdannelser i stadig voksende Omfang og af stadig mere og mere ondartet Karakter. Mesterringe har floreret i saa godt som alle Købstæder, og ikke alene i Købstæder, men ogsaa paa en hel Mængde større Handelspladser og i Stationsbyer. Det synes det ærede Medlem altsaa ikke at have bemærket.

Jeg vil tilføje, at det for os, der repræsenterer Socialdemokratiet, lyder mærkeligt, naar det ærede Medlem stiller sig noget valent overfor Bestræbelser for at hindre Arbejdsløsheden og for at gøre, hvad der kan gøres, for at afskaffe den. Hvad kan det nytte at henvise til Frikonkurrencen, naar det er notorisk, at Landets bærende Erhverv, det Erhverv, det ærede Medlem hører til, ikke kan beskæftige sit eget Fødselsoverskud og derved foraarsager, at Arbejdsløshedshæren i Byerne vokser? En af Hovedaarsagerne dertil er jo den, at det danske Landbrug ikke har kunnet beskæftige sit Fødselsoverskud. Det gælder sikkert mindst 40 Aar tilbage i Tiden. Fra 80erne gennem 90erne og videre er der vandret en ustandselig Strøm af Mennesker fra Landet til Byerne, fordi man ikke i Tide begyndte at udstykke Jorden derude. Det er Hovedskavanken ved den Politik, der har været ført fra Venstres Side gennem de mange Aar, at Venstre ikke forlængst har indset Nødvendigheden heraf. Jeg haaber, at det ærede Medlem for Fremtiden vil være os en god Hjælper til at faa saadanne abnorme Forhold afskaffet og faa saadanne Forhold tilvejebragt, som forhindrer, at man stadig i Byerne skal modtage det Fødselsoverskud fra Landbruget, Landets bærende Erhverv, som det ikke selv kan beskæftige. De Mennesker, som saaledes bliver arbejdsløse — og mange af dem vil vedblive at være arbejdsløse —, har utvivlsomt et menneskeligt berettiget Krav paa, naar de ikke kan faa Arbejde i det Samfund, de lever i, at man fra Samfundets Side yder dem det nødvendige til Livets Ophold for dem selv, deres Hustruer og Børn. Jeg haaber, det ærede Medlem vil være os behjælpelig med at skaffe dem det. Det synes, som om hans Parti hidtil har stillet sig meget vranvilligt overfor dette, som jeg synes, menneskeligt berettigede Krav.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Olufson har Ordet for en kort Bemærkning.

Olufson: Jeg vil sige til det ærede Medlem Hr. Rudfeld, at vi fra vor Side inderligt ønsker, at Partiet Venstre maa fortsætte den Fremgang, det har haft i de senere Aar, paa den Maade, at de bliver færre og færre her i Tinget, og vi er overmaade veltilfredse med en Stagnation, hvorved vi ved hvert Valg forøger vort Medlemstal herinde.

Det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard kom ind paa en længere Betragtning over Tidens brændende Spørgsmaal, og jeg maa sige, at der i hans Betragtninger var adskillig mere Forstaaelse end hos andre ærede Medlemmer af Partiet Venstre, men han gjorde sig dog skyldig i den samme Misforstaaelse som alle de andre, idet de gaar ud fra, at det egentlig er Industriens Skyld, at det hele ligger, som det gør. Jeg synes, man bør se paa dette Forhold, som det er: at det egentlig er hos Landbruget, Skylden ligger. Hvis vi tager Befolkningsstatistikken fra 1916 til 1921, viser det sig, at der herhjemme har været et Fødselsoverskud paa 164 347 Personer. Dertil kommer et Indvandringsoverskud paa 18 500, og disse 182 000 har vi fordelt paa den Maade, at vi har placeret de 60 000 i Storkøbenhavn, de 74 000 i Provinsbyerne, de 47 000 i Stationsbyerne og kun mellem 1 700 og 1 800 ude paa det egentlige Bondeland. Der ligger den egentlige Skavank. Den egentlige Aarsag til den Arbejdsløshed, vi har i Øjeblikket, er, at Landet har faaet sit Fødselsoverskud aflastet, har faaet sit Fødselsoverskud ind til Byerne. Den egentlige Skavank er Jordmonopolet; det bevirker, at paa de gamle dyrkede Egne er Befolkningstallet det samme i Dag som i 1860. Hvert Medlem af Rigsdagen fik i Fjor en Opgørelse, som viser, at det er saaledes. 50 Aar er gaaet hen, i hvilke Landet stadig har afkastet sit Fødselsoverskud til Byerne, kun i de magre Hedeegne har man endnu Plads til at udvide sig, og der gør man det Dag for Dag. Disse Forhold bevirker, at netop Landbruget har en overordentlig Interesse i og et overordentlig stort Ansvar med Hensyn til hele dette Spørgsmaal.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Dahlgaard har Ordet for en kort Bemærkning.

Dahlgaard: Det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard søgte i Begyndelsen af sin Tale at godtgøre, at den Arbejdsløshed, som skyldes de egentlige Industri-erhverv, var saare ringe i Sammenligning